

สรุปผลการเรียนรู้โครงการพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้านการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม

(Our Skills Our Future : OSOF VI)

ครั้งที่ 2 : การพัฒนาฐานคิด (3 – 7 กุมภาพันธ์ 2563)

ระบบ คือ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลายองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน

การคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) เป็นการคิดในภาพรวมที่เป็นระบบ และมีส่วนประกอบที่สัมพันธ์เชื่อมโยงจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ เป็นการคิดอย่างมีเหตุมีผล เน้นการแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด เพื่อให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็วในองค์กรรวม

การพัฒนาบุคลากรให้มีระบบการคิดเชิงระบบ จะช่วยให้องค์กรมีประสิทธิภาพ การทำงานต่างๆ ในภาพใหญ่ขององค์กรสอดคล้อง สัมพันธ์กันด้วยระบบที่มีส่วนประกอบต่างๆ ที่เชื่อมสัมพันธ์กันรวมเป็นหนึ่งเดียวกัน

การคิดเชิงระบบจะไม่มองเฉพาะองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแต่จะมองภาพใหญ่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นปัญหา แล้วแก้ปัญหาทั้งในภาพใหญ่และภาพย่อย เชื่อมโยง สร้างสรรค์และทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบ แล้วสามารถพัฒนาต่อเป็น “องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization)” แล้วต่อยอดเป็น องค์กรนวัตกรรม (Innovation Organization) ได้ โดยการจะสร้างองค์กรนวัตกรรม (Innovation Organization) นั้น จุดเริ่มต้นเริ่มจากตัวบุคคล ทีมงาน และองค์กร ดังนั้นการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในความคิดเชิงระบบ ความสามารถที่เป็นเลิศส่วนบุคคล การทำงานเป็นทีม และการมองเห็นภาพวิสัยทัศน์ร่วมกันทั้งองค์กร จึงเป็นสิ่งสำคัญ

การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นองค์กรที่สามารถเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะที่จะก่อเกิดความก้าวหน้าในการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายร่วมขององค์กร การสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ และปรับตัวให้เข้ากับองค์ความรู้ใหม่ๆ โดย

1. Mental Model(ปรับแก้ความเคยชิน)
2. Personal Mastery (เก่ง มีดี)
3. Share Vision (เป้าหมายร่วม)
4. Team Learning (ทำงานเป็นทีม)
5. System Thinking (คิดเป็นระบบ)

ความรู้มีหลายระดับ

1. ความรู้ภายนอกตัว : สุตมยปัญญา ได้จากการอ่านและฟัง
 2. ความรู้ฝังลึกในตน ความรู้เชิงทักษะ : จิตมยปัญญา ได้แก่การลงมือทำ
 3. ความรู้เชิงปัญญาปฏิบัติ : ภาวนมยปัญญา คือการประยุกต์พลิกแพลง
- อนาคตกรมอนามัย 4.0 คนกรมอนามัยต้องมี

1. Knowledge
2. Experience
3. Creativity
4. Digital technology

ปัจจัยกำหนดสุขภาพ

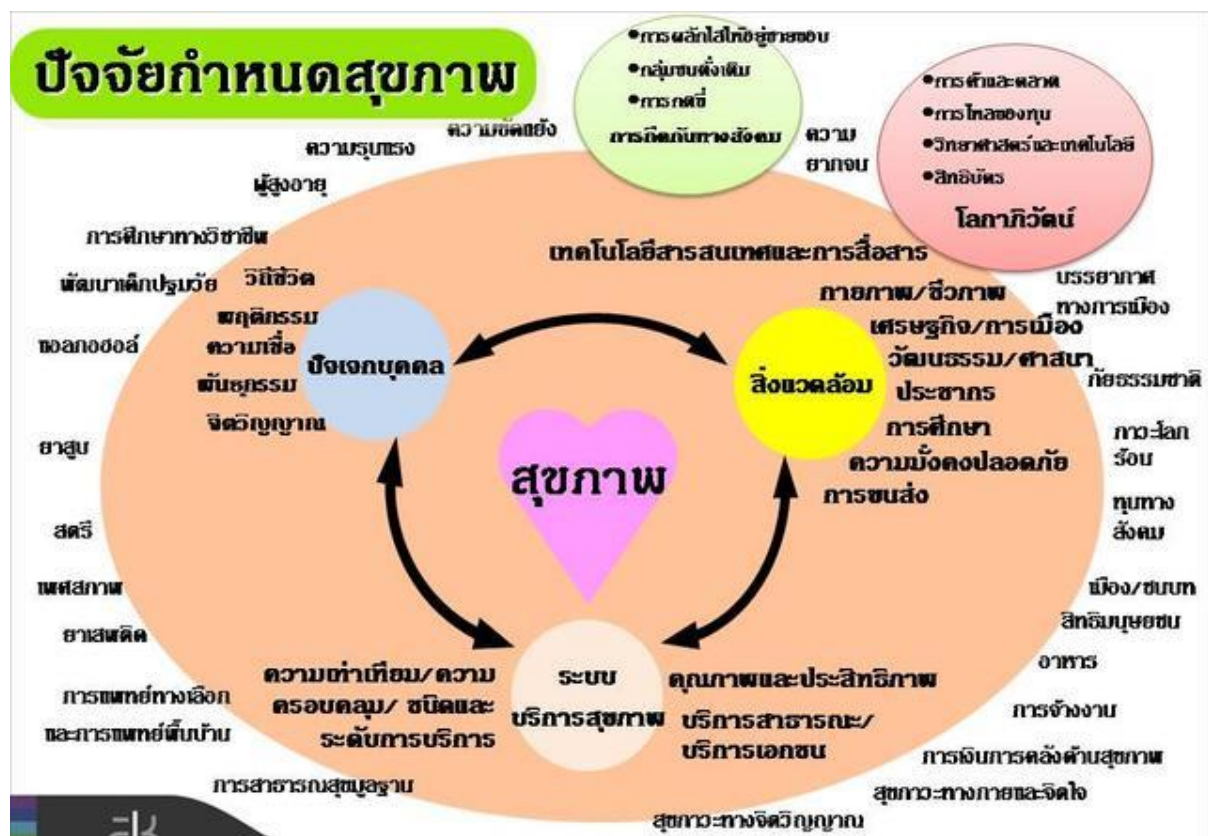
ปัจจัยกำหนดสุขภาพ คือ การทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาทำงานร่วมกันเพื่อจัดการกับปัจจัยกำหนดสุขภาพเพื่อให้ประชาชนสุขภาพดี

ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพประกอบด้วย สิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษหรือพันธุกรรมและวัฒนธรรม รวมทั้งสิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ทำให้เกิดเป็นลักษณะปรากฏที่มีส่วนสัมพันธ์กับสถานภาพอนามัยทั้งทางกาย จิตวิทยา สังคม และ พฤติกรรม ส่งผลให้แต่ละบุคคลมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เจ็บป่วย หรือตาย

ระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม คือ ระบบที่ทำงานเชื่อมโยงร่วมกันเพื่อจัดการกับปัจจัยกำหนดสุขภาพ จนบรรลุเป้าหมายคนสุขภาพดี ซึ่งเป็นการอภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจะขับเคลื่อนได้โดยใช้พันธกิจ ด้วยกระบวนการ AAIM

สุขภาพ หมายถึง ภาวะแห่งความสมบูรณ์ของ ร่างกายและจิตใจ(จิตวิญญาณ) รวมถึงการดำรงชีวิตอยู่ใน สังคมได้อย่างปกติสุข และมีได้หมายความเฉพาะเพียงแต่ความปราศจากโรคหรือความพิการทุพพลภาพเท่านั้น

สุขภาพ หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทาง กาย ทางจิต ทางปัญญาและทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์ รวมอย่างสมดุล

การศึกษาทางระบาดวิทยา

ระบาดวิทยา คือ การศึกษาการเกิดโรค เพื่อควบคุมโรค โดยศึกษาในประเด็น

- การเกิดโรคในประชากร, สาเหตุ (หรือปัจจัยเสี่ยง) คืออะไร, การกระจายของโรค : บุคคล เวลา สถานที่

หลักระบาดวิทยา

1. Host – Agent – Environment
2. Person – Place – Time
3. Prevention Level
4. Chain of infection

ประเด็นของการระบาด

1. ลำดับการเกิดโรค
2. ความเชื่อมโยงของการเกิดโรค
3. ระยะเวลาของการเกิดโรค

ประโยชน์ของระบาดวิทยา

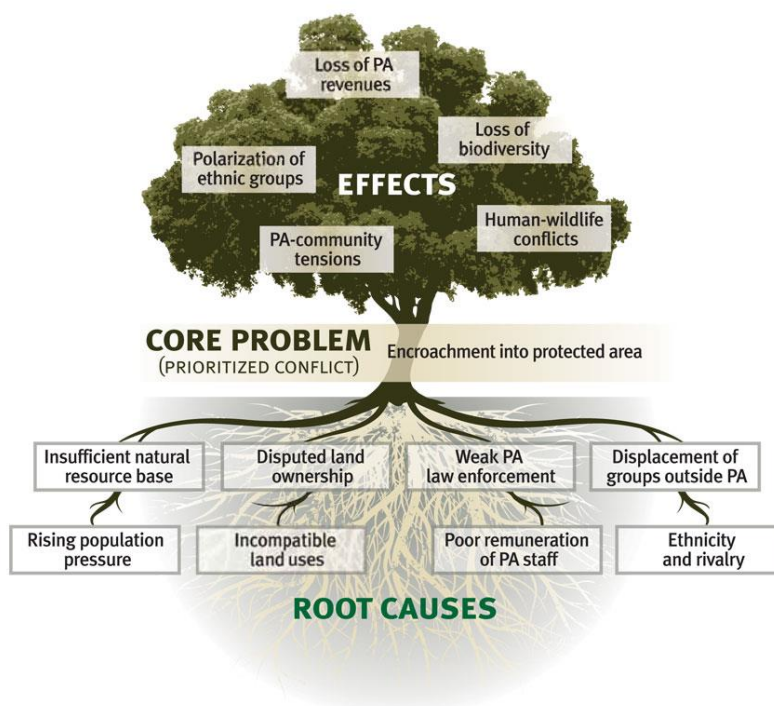
1. บอกธรรมชาติของโรค
2. หาสาเหตุของโรค
3. บอกสถานการณ์ของการเกิดโรค
4. การวัดสถานะสุขภาพและการเปลี่ยนแปลง
5. ประเมินมาตรการ
6. บอกสถานการณ์ในการรักษาโรค

บทบาทของนักระบาดวิทยา

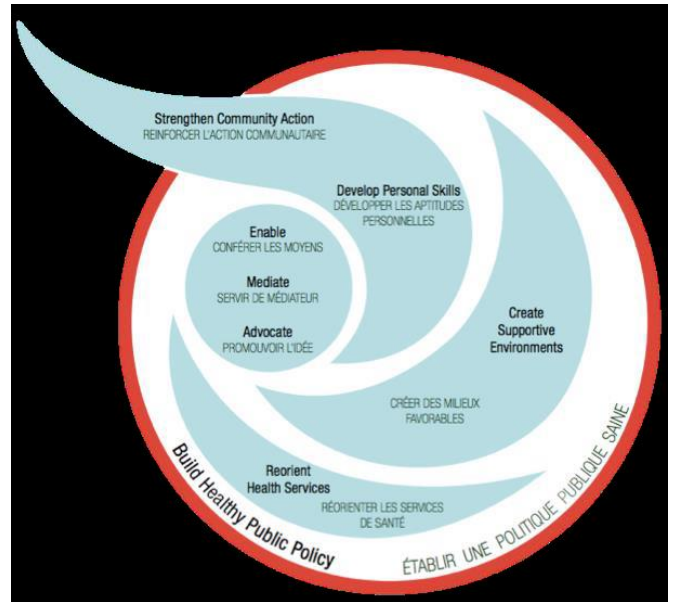
1. สอบสวน
2. ฝ้าระวัง
3. ศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุ Cause of cause or Root cause

การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาด้วยการค้นหาสาเหตุของสาเหตุของปัญหา โดยใช้วิธีการค้นหาแบบ Problem Tree หรือ Tree Diagram เพื่อค้นหาสาเหตุปัจจุบันที่แท้จริงของปัญหา

ออตตาวา ชาร์เตอร์

Area of action ในการดำเนินการของ Ottawa Charter มี 6 ระดับ

1. Individual : ระดับบุคคล
2. Interpersonal: ระหว่างบุคคล
3. Community: ชุมชน
4. Organizational: หน่วยงาน องค์กร
5. Environment: สิ่งแวดล้อม
6. Macro Policy : สังคม เศรษฐกิจ นโยบาย